

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Ryddig om omdiskutert metode

Inger Billington

Petö-metoden – en tverrfaglig utfordring

183 s, ill. Oslo: Damm, 2003. Pris NOK 298
ISBN 82-508-2113-0

Denne boken er skrevet for en vid målgruppe: Foreldre og fagpersoner, spesialpedagoger, fysioterapeuter og andre som arbeider innenfor habilitering. Forfatteren er audiopedagog og cand.polit. med

hovedfag i småbarnspedagogikk. Hun er ansatt som spesialkonsulent i Habiliterings-tjenesten i Østfold, Seksjon Barnehabilitering. Der er hun engasjert i Petö-metoden siden 1988. Hun har vært ved Petö-instituttet i Budapest, fulgt kurs i England og har deltatt i et prosjekt i regi av habiliteringstjenesten i Østfold. Dermed har hun et solid grunnlag for sin fremstilling.

I boken beskrives en pedagogisk metode for motorisk trening av barn med bevegelsehemning. Denne metoden ble utviklet av den ungarske legen András Petö (1893–1967). Metoden er kalt konduktiv pedagogikk eller konduktiv opplæring. Den utøves av spesielt utdannede konduktorer, utdannet i Ungarn eller England. Konduktorutdanningen er fireårig og består av samfunnsteori, pedagogikk, biologi, naturvitenskapelige fag og gymnastikk. En ettårig konduktorutdanning som bygger på treårig pedagogisk eller fysioterapeutisk utdanning er under etablering i Norge.

Det overordnede mål med konduktiv opplæring er at barnet skal oppnå «ortofunksjon», dvs. at barnet skal bli i stand til å fungere best mulig i dagliglivet ut fra egne forutsetninger. For hvert barn lages et program og egne mål. I treningen inngår fasilitering, intensjon, rytmisk intensjon, bruk av gruppeaktiviteter, enkle hjelpemidler og spesielle møbler som skal lette bevegelsesinnlæring. Samspill mellom konduktor og barn vektlegges mye. I denne metoden unngår man mange av de tekniske hjelpemidlene som barn med bevegelsehemning blir utstyrt med i Norge. Kommunikasjonshjelpemidler ønsker man også å la være lengst mulig for å fremme talespråket. Mange hevder at metoden er preget av at den kommer fra et land der inte-

grering av funksjonshemmede barn er mindre vanlig enn i Norge.

Selv om forfatteren tydelig er tilhenger av metoden, er hun åpen for de faglige innvendingene som er kommet fra fagmiljøet i Norge.

Boken er illustrert med bilder fra Petö-senteret på Hamar, disse er ikke spesielt gode. Strektegningene er mer illustrerende. Det er 51 litteraturhenvisninger som dekker alt fra lærebøker fra Ungarn, prosjektrapporter og artikler i CP-bladet.

Jeg tror boken gir en ærlig fremstilling av metodens sterke og svake sider. Den gir grunnlag for ettertanke rundt problemer knyttet til habilitering, intensiv trening, lek, hjelpemidler og mål for alle som arbeider med trening og opplæring av barn med funksjonshemning.

Finn F. Sommer

Seksjon for habilitering, Barneavdelingen
Akershus Universitetssykehus

Dupuytren's kontraktur

Peter Brenner, Ghazi M. Ryan

Dupuytren's disease. A concept of surgical treatment

233 s, ill. Wien: Springer, 2002. Pris 198 EUR
ISBN 3-211-83656-10

Målgruppe er først og fremst kirurger (håndkirurger, ortopeder og plastikkirurger). Mange andre med interesse for Dupuytren's kontraktur vil sannsynligvis finne den interessant.

Kapitler om historikk, epidemiologi og sammenheng med andre sykdommer er gode.

Kapitlet om kirurgisk behandling omfatter anestesi og oversikt over behandlingalternativer, med gode illustrasjoner. Det kan forekomme komplikasjoner, f.eks. nerveskader og hudnekroser. Forfatterne legger stor vekt på biologiske forhold bl.a. innhold av glykosaminykaner i facien ved denne sykdommen.

I kapitlet om operasjonsindikasjoner fremholdes betydningen av at lette grader av Dupuytren's kontraktur ikke bør opereres, og at aktuell operasjonsmetode må tilpasses individuelt.

Boken har 530 litteraturhenvisninger. Alt i alt er den velskrevet og anbefales alle som er interessert i eller som arbeider med pasienter som har Dupuytren's kontraktur.

Otto August Mikkelsen

Haugesund

Omsorgens filosofi

Kari Martinsen

Omsorg, sykepleie og medisin

278 s, tab, ill. Oslo: Universitetsforlaget, 2003.
Pris NOK 349
ISBN 82-15-00216-1

Kari Martinsens tre første bøker blir nå gitt ut på nytt. Det er en god idé. De summerer opp en tankeretning som har vært i emning lenge, en ny ideologi for humanvitenskapene som brøt med den herskende positivismen og i stedet baserte seg på tysk eksistensfilosofi; Edmund Husserl (1859–1938) og Martin Heidegger (1889–1976). Antakelig er det stadig flere som trenger slike bøker, både unge som ikke kjenner diskusjonene fra 1970- og 80-årene, og gamle som har fått øynene opp for et alternativ til det positivistiske menneskesynet.

Dette er den første boken hennes, utstyrt med en ny prolog, et intervju der hun setter boken i perspektiv. For oss eldre er kanskje denne artikkelen best. Den er kort og klar, og gir samtidig et levende bilde av forfatterens utvikling de siste 25 årene.

For nye lesere er de to kapitlene om omsorgsfilosofi og omsorg i sykepleien antakelig best. De gir en grundig og klar innføring i omsorgens mangesidige begrep og praksis. Utgangspunktet er omsorg som et forhold mellom to mennesker der begge er avhengige av hverandre. Begge mottar og gir. Betingelsen er at de har respekt for hverandre i betydning av å kjenne og anerkjenne hverandres behov. Heideggers filosofi faller lett inn i dette sporet.

Boken inneholder også flere leseverdige essays fra sykepleie- og medisinhistorien. Her bruker forfatteren sin filosofi- og omsorgsinnsikt på historiske tema, fra den første læreboken i sykepleie til kommunehelsesloven. Begge passer dårlig med omsorg som gjensidighet basert på respekt, både den gamle kallsmoralen og kommunehelsesloven slik den blir praktisert av kommunene.

Dette synet på omsorgsarbeid er nå dominerende både i sykepleieforskning og på sykepleiehøgskolene. Det synes undertegnede er strålende. Jeg ser likevel et problem som jeg skulle ønske forfatteren tar opp i en ny prolog, bidrar denne omsorgsmoralen til å slite ut dagens sykepleiere? Den stiller store krav til omsorgsarbeidere, annerledes enn kallsmoralen, men kanskje like bydende. Antropologiprofessor Halvar